

ARREST VAN HET HOF
VAN 13 FEBRUARI 1969¹

**W. Wilhelm en anderen tegen Bundeskartellamt
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door
het Kammergericht te Berlijn)**

Zaak 14-68

Samenvatting

1. E.E.G. — Rechtsorde der Gemeenschap — Eigen aard — Verhouding ten aanzien van de nationale rechtsstelsels — Primaat der communautaire regels
2. Beleid van de E.E.G. — Mededingingsregelen — Afspraken — Gelijktijdig optreden van communautaire en nationale gezagsorganen — Mogelijkheid daartoe van eerbiediging van het gemeenschapsrecht afhankelijk — Billijkheidsgronden bij cumulatie van naar gemeenschapsrecht en naar nationaal recht op te leggen sancties
(E.E.G.-Verdrag, art. 85, lid 1, art. 87, lid 2)
3. E.E.G.-Verdrag — Beginselen — Discriminatie wegens nationaliteit — Verbod — Verschillen in behandeling voortvloeiende uit verschillen tussen de wettelijke regelingen der Lid-Staten
(E.E.G.-Verdrag, art. 7)

1. In het E.E.G.-Verdrag is een eigen, in de rechtsstelsels der Lid-Staten geïntegreerde en voor de nationale rechterlijke instanties bindende rechtsorde in het leven geroepen. Het ware met de eigen aard van zulk een systeem in strijd, indien de Lid-Staten maatregelen zouden mogen nemen of handhaven, welke aan de gunstige werking van het Verdrag afbreuk kunnen doen.

Aan het Verdrag en zijn uitvoeringshandelingen kan niet — als gevolg van binnenlandse maatregelen — een van Staat tot Staat verschillend feitelijk gezag toekomen zonder dat de werking van het communautaire rechtssysteem wordt belemmerd en de verwezenlijking van de doeleinden van het Verdrag in gevaar wordt gebracht.

Bij het oplossen van conflicten tussen communautaire en nationale voorschriften moet derhalve van het primaat van het gemeenschapsrecht worden uitgegaan.

2. Zolang in het krachtens artikel 87, lid 2, sub e), van het Verdrag uitgevaardigde verordening niet anders is bepaald, mogen de nationale gezagsorganen krachtens het nationale recht naar aanleiding van een ondernemersafpraak optreden, ook wanneer voor de Commissie in onderzoek is in hoeverre bedoelde afspraak zich met de voorschriften van het gemeenschapsrecht verdraagt, met dien verstande dat deze toepassing van het nationale recht aan een volledige en uniforme toepassing van het gemeenschapsrecht — en aan het feitelijk gezag der uitvoeringsbesluiten — geen afbreuk mag doen. Wanneer de mogelijkheid van tweërlei procedure tot oplegging van tweërlei sanctie leidt, brengen algemene billijkheidsgronden mede dat bij de bepaling der straf met eerdere beslissingen van repressieve aard rekening dient te worden gehouden.

1 — Procestaal : Duits.

3. Artikel 7 van het E.E.G.-Verdrag, dat alle Lid-Staten verbiedt aan hun voorschriften betreffende de ondernemersafspraken al naar gelang van de nationaliteit der betrokkene een verschillende toepassing te geven, heeft geen betrekking op verschillen in behandeling en distorsies, welke voor de aan de rechtsmacht der gemeenschap onderworpen personen en ondernemingen kunnen voortvloeien uit verschillen tussen de wettelijke regelingen der onderscheiden Lid-Staten, mits deze regelingen op grond van objectieve criteria en ongeacht de nationaliteit der betrokkenen geacht kunnen worden te gelden voor al degenen op wie haar voorschriften van toepassing zijn.

In de zaak 14-68

betreffende een door het Kammergericht te Berlijn (Kartellsenat) ingevolge artikel 177 van het E.E.G.-Verdrag tot het Hof van Justitie gericht verzoek, daartoe strekkende dat in het voor genoemde rechterlijke instantie aanhangige geding

tussen

1. W. WILHELM, lid van de directie van de „Farbenfabriken Bayer AG”, Hahnwald, Hasengarten 31,
2. H. GÖLZ, lid van de directie van de „Cassella Farbwerke Mainkur AG”, Frankfort/Main, Hammannstrasse 6,
3. H.U. FINTELMANN, verkoopleider van de „Farbwerke Hoechst AG”, Frankfort/Main-Hoechst, Farbwerke Hoechst AG,
4. „BADISCHE ANILIN- & SODA-FABRIK AG”, Ludwigshafen am Rhein,
5. „FARBENFABRIKEN BAYER AG”, Leverkusen,
6. „FARBWERKE HOECHST AG”, voorheen „MEISTER LUCIUS & BRÜNING”, Frankfort/Main-Hoechst,
7. „CASSELLA FARBWERKE MAINKUR AG”, Frankfort/Main-Fechenheim

en